

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

**VZDELÁVANÍM
PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH
RÓMSKYCH KOMUNIT**

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Kód ITMS: 26130130051

číslo zmluvy: OPV/24/2011

Metodicko – pedagogické centrum

Národný projekt

**VZDELÁVANÍM PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV
K INKLÚZII MARGINALIZOVANÝCH RÓMSKYCH KOMUNIT**

Mgr. Sylvia Písečná

POZNAJ A CHRÁŇ

Pracovné listy pre 4. ročník

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum,
Ševčenkova 11, 850 01 Bratislava

Autor UZ: Mgr. Sylvia Písečná

Kontakt na autora UZ: Základná škola, Hlavná 209, 07664
Zemplínska Teplica
pisečna.sylvia@gmail.com

Názov: Poznaj a chráň – Pracovné listy pre
4. ročník

Rok vytvorenia: 2014

Oponentský posudok vypracoval: PaedDr. Blažena Matisová

ISBN 978-80-565-1021-6

Tento učebný zdroj bol vytvorený z prostriedkov projektu Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov Európskej únie.

Text neprešiel štylistickou ani grafickou úpravou.

Obsah:

Obsah

Úvod.....	4
1 Ochrana prírody.....	5
1.1 Voda	5
1.2 Vzduch	8
1.3 Chránené rastliny	10
1.4 Chránené živočíchy.....	11
2 Kolobeh vody.....	14
2.1 Skupenstvá vody	14
3 Flóra a fauna	17
3.1 Exotické rastliny a zvieratá	17
4 Človek.....	20
4.1 Fungovanie ľudského tela.....	20
Zoznam použitých zdrojov:	24

Úvod

Pracovné listy sú zamerané na tematické celky – Ochrana prírody, Kolobeh vody, Flóra a fauna, Človek. V rámci týchto tematických celkov je zameranie na vodu, vzduch, ochranu rastlín a živočíchov, skupenstvá vody, exotické rastliny a zvieratá a fungovanie ľudského tela. V pracovných listoch sú použité rôzne metódy.

1 Ochrana prírody

1.1 Voda

Viete, že 22. marec je Svetový deň vody? Voda je pre náš život nevyhnutná. Tvorí 2/3 nášho tela. Denne potrebujeme vypiť viac ako 2 litre vody. Bez vody by sme prežili asi 3 – 5 dní.

1. Napíš čo najviac slov, ktoré ti napadnú pri slove voda.

2. Prirad' k obrázkom správny názov zdroja vody.

dážď ľadovec

prameň mrak

jazero rieka

vodopád sneh

3. Vylúšti a napíš príslovia a porekadlá o vode.

voda brehy tichá myje

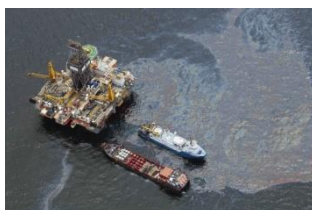
tak krčah sa chodí kým sa dlho s krčahom nerozbije po vodu

mnoho málo v januári, vody v apríli a máji snehu

kvapká štyridsať Medardova dní kvapka

Vavrinca ak myší na, bude prší mnoho

4. Zakružkuj, čo znečisťuje vodu.

5. Tajnička

The crossword puzzle grid is as follows:

P								Ň	
P									
		D							

Pri prekonávaní veľkých výšok vytvára voda

6. Napiš 3 spôsoby ochrany vody.

a:

b:

c:

1.2 Vzduch

1. Vzduch tvorí ochranný obal okolo Zeme, ktorý nazývame

2. Prirad' správne tvrdenie:

Vo vzduchu je ho najviac, ale nedá sa samostatne dýchať -

kyslík

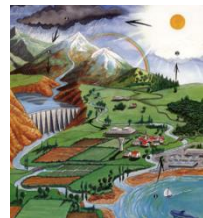
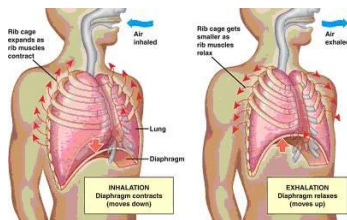
Vydychujú ho živočíchy, je živinou pre rastliny -

dusík

Vzniká pri fotosyntéze, je nevyhnutný pre dýchanie -

oxid uhličitý

3. Napiš, prečo je vzduch dôležitý – pomôž si obrázkami.

.....

.....

.....

.....

4. Napiš, čo ti napadne, keď počuješ slovo **vzduch**.

.....

.....

.....

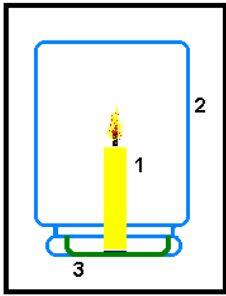
5. Urob nasledujúce pokusy:

Nafúkni balón a pusti ho.

Čo sa stalo s balónom?

.....

Zakry horiacu sviečku veľkým pohárom a pozoruj ju niekoľko minút.

Čo sa stalo s plameňom sviečky?

.....

Urob bublifukom čo najviac bublín.

Čo sa nachádza v bubline z bublifuku?

.....

6. Napíš, aspoň 3 príčiny znečistenia vzduchu a 3 spôsoby ochrany pred znečistením ovzdušia.

Príčiny znečistenia ovzdušia:

1.
2.
3.

Ochrana pred znečistením.

1.
2.
3.

1.3 Chránené rastliny

1. Napiš správny názov chránenej rastliny.

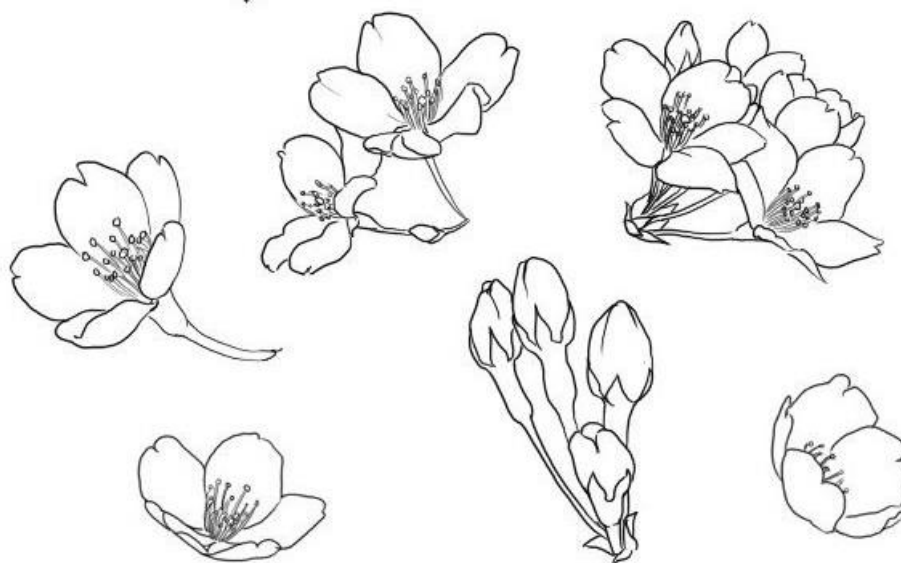
2. Vysvetli, prečo sú niektoré rastliny chránené.

.....

.....

.....

3. Vymaľuj si chránenú rastlinu.

1.4 Chránené živočíchy

1. Prirad' správny názov k obrázku.

medveď hnedý

rys ostrovid

kamzík vrchovský

skokan zelený

orol skalný

užovka stromová

bobor európsky

roháč veľký

2. Uhádni názov chráneného živočícha podľa opisu.

a) Je to najväčší stredoeurópsky chrobák s mohutne vyvinutými hryzadlami, ktoré používa v bojoch o samičku. Dospelé jedince sa živia miazgou vytekajúcou zo zranených stromov.

.....

b) Náš najväčší hlodavec prispôbený životu vo vode. Obýva tečúce i stojaté vody.

Z kmeňov stromov, konárov a bylín si buduje hradze.

3. Osemsmerovka – Chráňme naše obojživelníky

Vyškrtaj v osemsmerovke názvy obojživelníkov a nájdi skrytú tajničku.

S	R	O	S	N	I	Č	K	A	U
V	A	K	U	N	K	A	CH	Ž	J
R	R	L	A	Ň	M	E	O	N	A
E	H	R	A	B	A	V	K	A	Š
T	A	S	Š	M	K	E	O	CH	T
E	P	O	K	A	A	B	L	U	E
N	O	L	J	O	Ž	N	M	P	R
I	I	V	A	E	K	L	D	O	I
C	N	Í	K	Z	Y	A	P	R	C
A	Ž	U	B	R	I	E	N	K	A

Salamandra, Rosnička, Kunka, Jašterica, Užovka, Vretenica, Žubrienka, Hrabavka, Ropucha, Mlok, Plaz, Skokan

2 Kolobeh vody

2.1 Skupenstvá vody

1. Voda sa vyskytuje v troch skupenstvách:

a)....., napríklad

b)....., napríklad

c)....., napríklad

2. Napiš názvy aspoň troch ďalších látok, ktoré sa bežne nachádzajú v plynnom stave.

.....
.....
.....

3. Napiš, kde a kedy sa využívajú látky v plynnom skupenstve – pomôž si obrázkami.

.....
.....
.....

4. Čím sa odlišuje voda v kvapalnom skupenstve od vody v pevnom skupenstve – pokus.

Pomôcky: malá plastová fľaša s uzáverom, nezmývateľná fixka, voda

Postup: 1. Do fľaše nalej vodu a fľašu dobre uzavri.

2. Fixkou označ výšku hladiny vody vo fľaši vo vodorovnej polohe.

3. Fľašu zavri, ulož vo vodorovnej polohe do mrazničky a počkaj kým voda v nej nezmrzne.

4. Vyber fľašu z mrazničky a pozoruj výšku hladiny zamrzutej vody.

5. Fixkou označ výšku hladiny zamrzutej vody.

6. Nechaj zamrznutú vodu vo fľaši roztopiť a svoje pozorovanie zapíš.

Po zamrznutí

Po roztopení

Podčiarkni správne slovo vo vete, aby bola pravdivá: Voda v pevnom skupenstve zaberá **väčšiu/menšiu** časť fľaše ako voda v kvapalnom skupenstve.

5. Napíš čo najviac slov, ktoré ti napadnú pri slovách *sneh, ľad, kvapalná voda*.

.....
.....
.....

6. Zisti ako funguje snehové delo a na čo sa používa. Pomôž si internetom alebo encyklopédiou.

.....
.....
.....
.....

7. Znázorni šípkami kolobeh vody v prírode.

8. Zorad' vety v správnom poradí.

- Zrážky padajú v podobe dažďa alebo snehu späť na zem.
- V oblakoch sa tvoria zrážky.
- Voda steká do riek a morí a vsiakne do zeme.
- Slnecné lúče menia vodu z riek a morí na vodnú paru.
- Voda sa vyparuje.

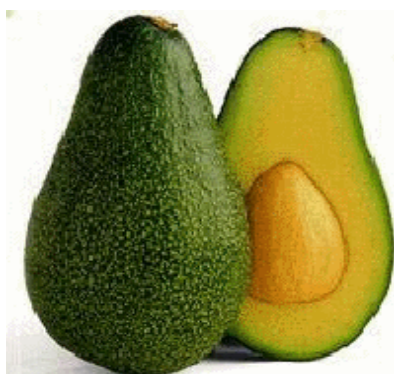
3 Flóra a fauna

3.1 Exotické rastliny a zvieratá

1. Poskladaj správny názov rastlín, pomôž si obrázkami.

GOVFINÍK

KADOAVO

NILVAKA

NÍKVOVKA

MAGLIANÓ

SYCITRU

Miesto, kde môžeme u nás vidieť exotické rastliny sa nazýva

2. Uhádni hádanky.

Kto ho stretol, ten sa bál,
je to všetkých zvierat kráľ.

V teplej, suchej púšti býva,
a hlavu mu zdobí hriva.

.....

Páskované boky, chvost
a zubiská ostré dosť.

Z Afriky od rieky Niger
je tento zver menom ...

.....

Do klietky sa schová,
opakuje po mne slová.

.....

V džungli ona doma je,
po hrudi si bubnuje.

.....

Čo za brvno z rieky trčí
a má oči miesto hrčí?

Neskáč pri ňom do vody!

Zje ťa! Kto? Nuž ...

.....

Dlhý chobot, malý chvostík,
uši ako vráta.

Poznáte už, milé deti,
svojho kamaráta?

.....

Dlhý krk a dlhé nohy
a na hlave malé rohy.

.....

Kto sa plazí popri skale,
naplaší tam myšky malé.

Naženie strach kobylke,
čo si sedí na bylke.

.....

3. Osemsmerovka

Vyškrtaj v osemsmerovke všetky slová a dozvieš sa odpoveď na otázku: **Ako zide slon zo stromu?**

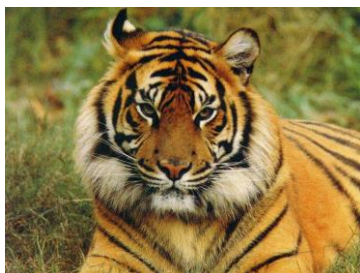

Ako zide slon zo stromu? Odpoveď v tajničke (27znakov).

L	Y	K	O	V	E	C	J	E	D	O	V	A	T	Y	
I	V	R	E	S	A	K	N	E	I	Z	E	N	S	A	
P	A	P	R	A	Ď	S	A	M	Č	I	A	S	K	Ľ	
A	Ů	P	R	V	O	S	I	E	N	K	A	N	A	E	
V	A	P	C	H	A	M	L	E	K	N	O	I	D	H	B
E	Z	H	A	N	S	C	H	R	E	N	L	E	Z	R	D
Ľ	D	R	R	V	N	L	A	L	A	I	S	V	A	O	
K	Ā	U	R	A	A	E	I	V	T	A	P	O	C	H	P
O	V	M	U	B	C	H	S	N	Č	A	K	A	N	K	A
L	E	A	Z	A	O	O	Č	K	K	Ā	K	Č	Ľ	S	
I	N	N	A	Z	K	Y	R	M	S	A	P	E	A	T	
S	I	C	R	A	N	V	L	Č	I	M	A	K	N	R	
T	A	D	N	E	A	K	D	U	B	Ā	Z	E	N	A	
Ā	V	A	L	H	O	T	A	L	Z	A	I	L	A	Ľ	
!	D	U	R	M	A	N	O	B	Y	Č	A	J	N	Y	
F	I	A	L	K	A	C	E	V	I	N	S	E	L	P	

nevädza	podbeľ
lykovec jedovatý	durman obyčajný
lipa veľkolistá	plesnivec
ľalia zlatohlavá	fialka
papraď samčia	baza
praslička	snežienka
čakanka	vres
púpava	lekno
prvosienka	hrach
astra	hrachor
narcis	chren
konvalinka	les
mach	ruman
vĺčí mak	ruža
zvonček	ľan
nezábudka	

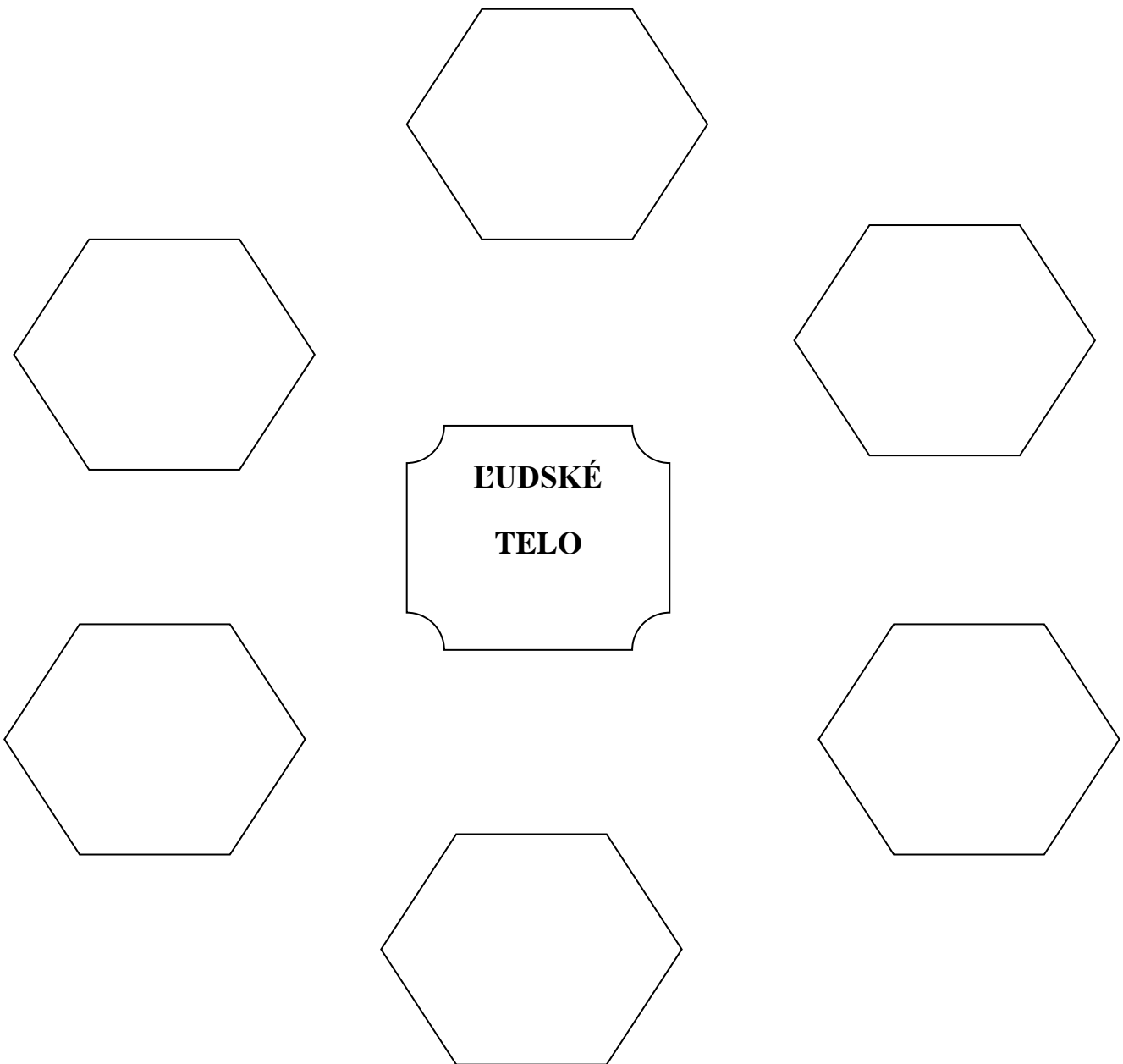
4. V akom prostredí žijeme? Spoj správne obrázky.

4 Človek

4.1 Fungovanie ľudského tela

1. Napiš do bublín, čo ti napadne, keď počuješ – ľudské telo.

2. Vymenuj všetkých 5 zmyslov.

1. 2.
3. 4. 5.

3. Spoj zmysly a ich orgány.

SLUCH

CHUŤ

HMAT

ČUCH

ZRAK

4. Spoj pomenovania so správnymi časťami kostry.

LEBKA

HRUDNÍK

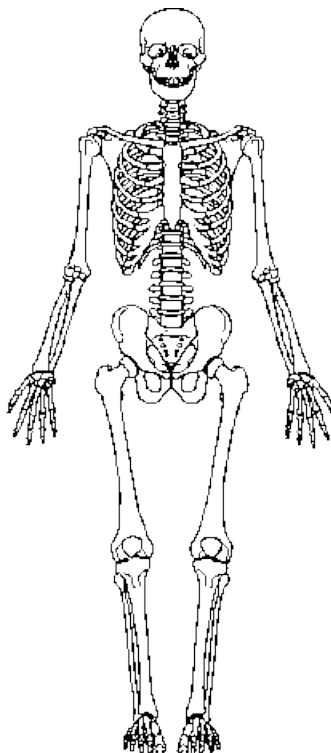
STAVCE

CHRBTICA

PANVA

KOSTRA
DOLNEJ
KONČATINY

KOSTRA
HORNEJ
KONČATINY

5. Vyfarbi, kto sa stravuje najzdravšie.

Dokonči vetu: Zdravá a vyvážená strava by mala obsahovať _____

6. Zoraď ako prechádza potrava našim telom.

hrubé črevo

ústa

tenké črevo

žalúdok

hltan

konečník

pažerák

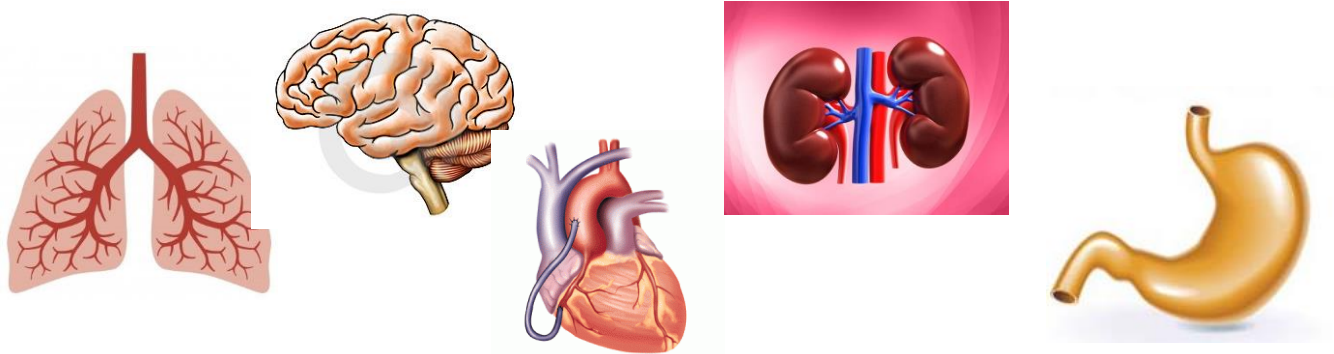

7. Vnútorne orgány človeka

V hlave máme

V brušnej dutine máme

V hrudníku máme

Aký orgán nám pripomína orech?

Aký orgán nám pripomína vak?

Aký orgán nám pripomína dve fazule?

Aký orgán nám pripomína pumpu?

Aký orgán nám pripomína špongiu?

Zoznam použitých zdrojov:

1. ADAME, R. – KOVÁČIKOVÁ, O. *Prírodoveda 3 pre 1. stupeň*. Bratislava: Aitec, 2013.
2. ADAME, R. – KOVÁČIKOVÁ, O. *Prírodoveda 4 pre 1. stupeň*. Bratislava: Aitec, 2013.
3. <http://www.olomouc.eu/dejme-sanci-priode/vyukove-materialy/4-rocnik>
4. <http://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=http://dumy.cz/nahled/9096>
5. <http://www.zsnadpe.edu.sk/plyny.htm>
6. www.google.sk
7. <http://www.sazp.sk/slovak/aprojekty/skkr/Aktivit.html>
8. http://www.enviromagazin.sk/enviro2010/enviromc2/prilohaMC_02_2010_makka.pdf
9. www.zborovna.sk